

NAMEN NOEMEN

CARL LINNAEUS BRACHT OP 1 MEI 1753 ZIJN BAANBREKEND BOEK SPECIES PLANTARUM UIT. Elke plant kreeg een dubbele naam. De eerste was voor de familie en de tweede voor de soort. Hierdoor ontstond een eenduidig en praktisch systeem om planten van een naam te voorzien.

De soortnaam bestaat uit twee delen: de genusnaam (geslachtsnaam) en de soortaanduiding. Een voorbeeld maakt het duidelijk. De wetenschappelijke naam voor de Westerse hemlockspar (let even op de correcte Nederlandse spelling met één hoofdletter) is *Tsuga heterophylla* (Rafin.) Sarg. Hierin is *Tsuga* de genusnaam (met hoofdletter) en *heterophylla* de soortaanduiding (zonder hoofdletter). De wetenschappelijke naam wordt in cursief schrift weergegeven. De naamgever wordt, meestal door middel een afkorting, achter de soortnaam geëerd.

Planten worden door andere inzichten soms bij een andere familie ingedeeld. Dit is soms te herkennen aan de naam. Onze *Tsuga heterophylla* (Rafin.) Sarg. is zo'n voorbeeld. C. S. Rafinesque-Schmaltz (1743-1840) beschreef de boom als eerste. Echter C. S. Sargent (1841-1927) toonde aan dat de boom niet in de juiste familie geplaatst was en herstelde de fout. Hierdoor werd de naam gewijzigd. Om Rafin. toch de verdiende eer te geven, werd zijn naam verwijzing tussen haakjes gezet.

DOMESTICATIE

Toen 10.000 jaar geleden in het vruchtbare Midden-Oosten jagers en verzamelaars peu à peu naar de landbouw overstapten, begon een doelgericht selectieproces van voor de boer nuttige eigenschappen. Dit is geen Darwinistische evolutie. De plantenveredelaar heeft echter wel een doel voor ogen en selecteert daarop. Is het doel bereikt dan moet het product stabiel blijven. Domesticeren is feitelijk niets anders dan op industriële wijze stabiele rassen doelgericht kweken. Een cultivar is dus een op bepaalde eigenschappen geselecteerde plant, waarbij die eigenschappen door vermeerderingstechnieken stabiel gehouden worden. Elke 'Elstar' is een 'Elstar'. Zo'n 'ras' noem je een cultivar een samentrekking van cultivated variety.

NAAMGEVING VAN CULTIVARS

Cultivars hebben economische waarde. Daarom worden aansprekende namen bedacht. Ook daar gelden regels opgesteld door ICNCP: International Code of Nomenclature for Cultivated Plants. De naam van een cultivar mag niet cursief geschreven worden. Elk woord van de naam begint met een hoofdletter. Ook moet de naam gepubliceerd zijn. Een cultivarnaam bestaat daarom uit 2 delen, de wetenschappelijke naam en de cultivaraanduiding. De cultivaraanduiding staat tussen enkelvoudige, hooggeplaatste aanhalingstekens. Bijvoorbeeld: *Abies procera* 'Beauty Of Anloo'. Bij cultivars wordt de vindplaats nooit aangegeven. Als je een duidelijke cultivar hebt, maar je hebt de cultivarnaam niet dan kan cv. aan de soortnaam toegevoegd worden.

Elke nieuw te planten soort wordt gelabeld. In een database komen de uitgebreide gegevens. Soort, cultivar, leverancier, plantdatum enz. Een dergelijk record krijgt een unieke sleutel. Deze bestaat uit jaartal van aanplant en volgnummer. Voorbeeld 2017008; deze boom is de achtste in 2017 geplant. Dit nummer staat ook op het bordje. Is het jaar van aanplant niet bekend dan is de jaar aanduiding 0000. Andere gegeven zijn: wetenschappelijke naam, Nederlandse naam, gebied van oorsprong. Eventueel cultivaraanduiding, maar dan komt gebied van oorsprong niet op het bordje. Een QR-code geeft de mogelijkheid om meer informatie over de soort op te zoeken. ■